

OLIMPIADA DE MATEMATICĂ
ETAPA LOCALĂ-17.02.2024
Clasa a XII-a
BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

- Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem .

SUBIECTUL I

Pe mulțimea $G = (0, 2)$ definim legea de compoziție: $x \circ y = \frac{xy}{xy - x - y + 2}$.

Să se calculeze:

$$L = \lim_{n \rightarrow \infty} \underbrace{(x \circ x \circ \dots \circ x)}_{\text{de „n” ori}}$$

$x \circ x = \frac{x^2}{x^2 - 2x + 2} = \frac{2x^2}{x^2 + (2 - x)^2}$	2p
$P(k): \underbrace{x \circ x \circ \dots \circ x}_{\text{de „k” ori}} = \frac{2x^k}{x^k + (2 - x)^k}, P(k + 1): \underbrace{x \circ x \circ \dots \circ x}_{\text{de „k+1” ori}} = \frac{2x^{k+1}}{x^{k+1} + (2 - x)^k}$	2p
$\underbrace{x \circ x \circ \dots \circ x}_{\text{de „k+1” ori}} = \frac{2x^k}{x^k + (2 - x)^k} \circ x = \frac{\frac{2x^{k+1}}{x^k + (2 - x)^k}}{\frac{2x^{k+1}}{x^k + (2 - x)^k} - \frac{2x^k}{x^k + (2 - x)^k} - x + 2} = \frac{2x^{k+1}}{x^{k+1} + (2 - x)^k}, P(k) \rightarrow P(k + 1)$	1p
$L = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2x^n}{x^n + (2 - x)^n} = \begin{cases} 0; x \in (0, 1) \\ 2; x \in (1, 2) \\ 1; x = 1 \end{cases}$	2p

SUBIECTUL II

Fie $a, b, c, d \in \mathbf{R}$ astfel încât $a + b = t \neq 0$, $ab = cd$ și

$$M = \left\{ A(x) \mid A(x) = \begin{pmatrix} ax+1 & 0 & cx \\ 0 & 0 & 0 \\ dx & 0 & bx+1 \end{pmatrix}, x \in \mathbf{R} - \left\{ \frac{-1}{t} \right\} \right\} \text{ o submulțime a lui } M_3(\mathbf{R}).$$

Demonstrați că (M, \cdot) este un grup abelian izomorf cu grupul (G, \circ) , unde $G = \mathbb{R} - \left\{ \frac{-1}{t} \right\}$ și

$$x \circ y = x + y + txy.$$

Avem $A(x) \cdot A(x) = A(x + y + txy) \in M, \forall x, y \in \mathbb{R} - \left\{ \frac{-1}{t} \right\}.$	
Înmulțirea matricelor este asociativă;	1p
$A(0) \in M$ este element neutru la înmulțirea matricelor din M;	1p
$A\left(\frac{-x}{1+tx}\right) \in M$ este simetrica lui $A(x)$ în raport cu înmulțirea matricelor din M.	1p
Comutativitatea înmulțirii matricelor din matricelor din M este asigurată de relația	1p
$A(x) \cdot A(x) = A(x + y + txy), \forall x, y \in \mathbb{R} - \left\{ \frac{-1}{t} \right\}.$	1p
Deducem că sunt verificate axiomele grupului abelian.	
Funcția $f : G \rightarrow M, f(x) = A(x)$ este bijectivă și	
$f(x \circ y) = f(x + y + txy) = A(x + y + txy) = A(x)A(y) = f(x)f(y), \forall x, y \in G.$	1p
Rezultă că f este un izomorfism de la grupul (G, \circ) la grupul (M, \cdot), de unde concluzia.	1p

SUBIECTUL III

Să se arate că:

$$\int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \left(\arctg x \cdot \arctg \frac{1}{x} \right) dx \leq \frac{\pi^3}{96}.$$

$x \in \left[\frac{\pi}{6}, \frac{\pi}{3} \right] \Rightarrow x > 0 \Rightarrow \arctg x + \arctg \frac{1}{x} = \frac{\pi}{2}$	2p
$\frac{\pi}{2} = \arctg x + \arctg \frac{1}{x} \geq 2 \sqrt{\arctg x \arctg \frac{1}{x}}, \quad \frac{\pi^2}{4} \geq 4 \arctg x \arctg \frac{1}{x}$	3p
$\int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \left(\arctg x \arctg \frac{1}{x} \right) dx \leq \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\pi^2}{16} dx = \frac{\pi^2}{16} x \Big _{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} = \frac{\pi^2}{16} \left(\frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{6} \right) = \frac{\pi^3}{96}$	2p

SUBIECTUL IV

Să se calculeze:

$$I = \int_{-1}^1 \left(\frac{2^x \operatorname{tg}^2 x}{1+2^x} + \frac{3^x \operatorname{tg}^4 x}{1+3^x} \right) dx.$$

Fie $y = -x \Rightarrow dx = -dy, I = - \int_1^{-1} \left(\frac{2^{-x} \operatorname{tg}^2 x}{1+2^{-x}} + \frac{3^{-x} \operatorname{tg}^4 x}{1+3^{-x}} \right) dx$	3p
$2I = \int_{-1}^1 (\operatorname{tg}^2 x + \operatorname{tg}^4 x) dx, \quad 2I = 2 \int_0^1 \operatorname{tg}^2 x (1 + \operatorname{tg}^2 x) dx$	3p
$I = \frac{\operatorname{tg}^3 x}{3} \Big _0^1, \quad I = \frac{\operatorname{tg}^2 1}{3}$	1p